Mercredi, 20 juin 2007

Présidence: M. Lucien Weiler, Président
M. Laurent Mosar, Vice-Président

Ordre du jour

1. Dépôt de deux projets de loi
2. Interpellation de M. Claude Meisch au sujet de la politique familiale et des mesures permettant de concilier la vie familiale et la vie professionnelle

   (Discussion générale - Motions - Votes)
3. 5676 - Projet de loi relatif à la construction d'un nouvel Hôtel de la Justice de Paix à Esch-sur-Alzette

   (Rapport de la Commission des Travaux publics - Discussion générale - Vote et dispense du second vote constitutionnel)

Au banc du Gouvernement se trouvent: Mme Marie-Josée Jacobs et M. Claude Wiseler, Ministres.

(Début de la séance publique à 14.31 heures)

M. le Président.- D'Sitzung ass op.

Huet d'Regierung eng Kommunikatioun ze maachen?

Mme Marie-Josée Jacobs, *Ministre de la Famille et de l'Intégration*.- Jo, Här President.

1. Dépôt de deux projets de loi

De Grand-Duc huet mech autoriséiert, fir zwee Projet-de-loien ze déposéieren. Een, deen eng europäesch Direktiv ëmsetzt, wou et drëm geet, de Prinzip vun der Egalitéit vum Traitement tëschent Männer a Frae fir den Accès à des biens et services an d'Fourniture de biens et services ze garantéieren.

An de Grand-Duc huet mech och autoriséiert, e Gesetz ze déposéieren, wat d'Reglementatioun ubelaangt vun den Hënn, déi behënnert Persoune begleeden.

- Projet de loi N°5739 portant 1. transposition de la directive 2004/113/CE du Conseil du 13 décembre 2004 mettant en œuvre le principe de l'égalité de traitement entre les femmes et les hommes dans l'accès à des biens et services et la fourniture de biens et services; 2. modification du Code pénal; 3. modification de la loi modifiée du 27 juillet 1997 sur le contrat d'assurance

- Projet de loi N°5738 relatif à l'accessibilité des lieux ouverts au public aux personnes handicapées accompagnées de chiens d'assistance

M. le Président.- Merci, Madame Jacobs. Ech ginn lech Akt vum Dépôt vun dëse Projeten, déi mer un déi zoustänneg Kommissioune verweisen, fir dass se do examinéiert ginn.

Haut de Mëtteg hu mer als éischte Punkt op eiser Dagesuerdnung d'Interpellatioun vum honorabelen Här Claude Meisch iwwert d'Familljepolitik. Et si bis elo ageschriwwen: d'Madame Frank, den Här Angel, den Här Adam, déi Häre Gibéryen a Jaerling an d'Madame Err. D'Wuert huet elo den Interpellant, den honorabelen Här Claude Meisch.

2. Interpellation de M. Claude Meisch au sujet de la politique familiale et des mesures permettant de concilier la vie familiale et la vie professionnelle

M. Claude Meisch *(DP), interpellateur*.- Här President, Dir Dammen an Dir Hären, d'Famillje leien eis alleguerten um Häerz a si leien och der Politik um Häerz, well am Laf vun deene leschte Jorzéngte sinn eng ganz Rei vu Mesuren agefouert ginn, fir d'Familljen ze ënnerstëtzen, fir se ze entlaaschten, fir se an hire konkrete Liewenssituatiounen ze begleeden.

Pro Jorzéngt eigentlech ass eng grouss Mesure do derbäikomm, an haut, wou mer e Steiersplitting hunn, d'Kannergeld hunn, d'Allocation d'éducation, de Congé parental, Betreiungsstrukturen ëmmer méi uechtert d'Land, eng Mammerent an aner Mesuren, ass awer emol eng Kéier d'Zäit komm, fir sech ze froen, wat fir eng Ziler mer mat all deenen dote Mesuren nach kënne verfollegen.

Sinn net verschidde Mesurë vläicht op entgéigegesaten Ziler ausgeriicht? Ginn déi Mesuren, déi mer haut hunn, deenen Ziler, deene se eigentlech sollte gerecht ginn, dann och nach ëmmer gerecht?

Ass dat villt Geld, wat mer och an déi dote Familljepolitik investéieren, nach ëmmer gutt investéiert, oder kënnt et net besser investéiert ginn, fir d'Ziler besser ze erreechen?

Hu mer net eng Rei vu sougenannten alen, fréiere Prioritéiten, déi mer nach ëmmer poursuivéieren, an négligéiere mer net eng Rei vun neie Prioritéiten, deene mer haut misste gerecht ginn?

Ass et richteg an ass et wichteg a solle mer esou weiderfueren, datt mer eng Familljepolitik maachen, déi hei am Land zumindest zu 80% op Geldleeschtunge baséiert an nëmmen zu 20% op Sachleeschtungen?

Ier mer eng Äntwert op déi dote Froe kënne formuléieren, musse mer eis eng Rei vun anere Froe stellen, nämlech mir musse kucken: Wat ass d'Ëmfeld vun de Familljen haut am Ufank vum 21. Jorhonnert? Wat fir eng Form vu Familljen a wat fir eng Form vun Zesummeliewe kenne mer haut?

Wat fir Problemer begéinen d'Familljen haut an hirem Alldag? Wat fir eng Besoinen hunn d'Familljen haut?

Wa mer keng ideologesch, mä eng pragmatesch orientéiert Familljepolitik wëlle maachen, da musse mer fir d'éischt eng Äntwert op dës Froe formuléieren, eng Äntwert op d'Erausfuerderungen, déi sech haut stellen. Dat erfuerdert Kohärenz an der Démarche, Wäitsiicht an e Gefill fir Entwécklungen, déi amgaange sinn ze geschéien.

D'Zuelen, déi kann ech lech haut leider net komplett virenthalen, well d'Zuele weise ganz oft, wéi d'Liewensrealitéite vun de Mënsche sech hei am Land am Laf vun deene leschte Joren a Jorzéngte geännert hunn. Sou ass et zum Beispill esou, datt zënter 1980 d'Kanner, déi an engem Mariage gebuer sinn, vu 95% op 75% erofgaange sinn am Joer 2004.

1991 hate mer 2.299 elengerzéiend Pappen an 9.198 elengerzéiend Mammen. 2001 waren dat 3.223 elengerzéiend Pappen an 11.251 elengerzéiend Mammen. D'Zuel vun de Scheedungen huet sech tëschent 1980 an 2005 carrément verduebelt: vun 1980 523 op 2005 1.031.

Tatsaach ass also, dass d'Familljestrukture sech geännert hunn. D'Familljeforme sinn haut méi divers, méi villfälteg ginn, an et gëtt eben net méi just ee gesellschaftlech akzeptéierte Familljemodell.

D'Zuele weisen, datt d'Erwerbsverhale sech geännert huet vun de Mënschen an domadder och vun deene Leit, déi d'Famillje formen. Och déi Zuele kënne mer virleeën.

D'Frae sinn op där enger Säit ëmmer besser ausgebilt, wat absolut ze begréissen ass. D'Fraenerwerbsquot ass dann och am Duerchschnëtt zënter 1988 bis 2005 ëm 4,3% pro Joer an d'Luucht gaangen. Mir hunn hei am Land 44% vun de Fraen, déi enger Deelzäitaarbecht noginn. Vun de Fraen, déi eng Héichschoulformatioun hunn an doheem Kanner ze betreien hunn, schaffen der 69%. Dat sinn der allerdéngs manner, wéi a ganz villen aneren europäesche Länner, well am europäeschen Duerchschnëtt sinn et 80% vun den Universitären, déi Kanner betreien, déi enger Aarbecht noginn.

Mir hu 40% Stéit hei am Land, wou Mann a Fra vollbeschäftegt sinn. Do leie mer ënnert dem europäeschen Duerchschnëtt, well am europäeschen Duerchschnëtt sinn et der 45%. Mir hu 35% hei am Land, wou de Mann eleng vollbeschäftegt ass. Am europäeschen Duerchschnëtt sinn et manner Stéit, wou de Mann eleng vollbeschäftegt ass, nämlech 29%. Familljen, wou de Mann vollbeschäftegt an d'Fra deelzäitbeschäftegt ass, ginn hei mat 21% ugefouert. Am europäeschen Duerchschnëtt ass et do dann allerdéngs esou, datt et der do e bësse manner sinn, nämlech 19%.

Tatsaach ass also och, zu Lëtzebuerg schaffe manner Fraen, obscho mer an enger ganzer Rei vu Strategien, zum Beispill an der Stratégie de Lisbonne, eis als Zil gesat hunn, datt mer och d'Frae méi no un d'Aarbechtsliewen erubréngen, datt mer och kucken, dee Reservoir, dee mer hunn um Aarbechtsmaart vu Fraen, déi bis elo nach net aktiv sinn, besser auszeschöpfen, fir doduerjer och kënnen d'Kompetitivitéit vun eise Betriber ze stäerken.

Mir wësse jo och, datt mer en Aarbechtsmaart hunn, dee ganz vill gutt formëiert Leit freet, an do ass et scho schued, datt mer par rapport zum europäeschen Ausland manner héich qualifizéiert Fraen am Aarbechtsliewen hei am Land kënne behalen, wéi dat an aneren europäesche Länner de Fall ass. Also besteet och do nach wie vor Handlungsbedarf.

Et sinn eis bei eise Recherchen, déi mer gemaach hunn, eng ganz Rei vun Etüden opgefall, Etüden hei aus dem Land, Etüden aus dem Ausland, déi och ganz kloer dokumentéieren, datt virun allem Famill a Beruff haut net méi esou einfach ënner een Hutt ze brénge sinn an datt sech nei Erausfuerderunge stelle par rapport zu de Familljesituatioune virun enger Rei vu Jorzéngten.

Esou huet zum Beispill dat Deutsches Institut für Altersforschung 2001 an enger Etüd geschriwwen: „Wenn Frauen aus dem Erwerbsleben ausscheiden, ist die Haushaltsführung mit oder ohne Kinder der wichtigste Grund." D'Bertelsmann-Stiftung seet, datt 50% vun de Frae mat Kanner ënner zwielef Joer ophalen ze schaffen, allerdéngs nëmme 6% dat och esou gewollt hunn. Zu Lëtzebuerg soen 81% vun de Fraen, déi net geschafft hunn, datt se dat aus familiäre Grënn maachen.

Infratest dimap seet an enger Etüd iwwer Geld und Betreuung, datt „52% halten mehr Betreuungseinrichtungen wie Krippen- oder Kindergartenplätze für das sinnvollste Mittel, um Familien mit Kindern zu unterstützen. Nur 18% finden mehr Kindergeld beziehungsweise mehr steuerliche Vergünstigungen am besten geeignet."

De Ceps/INSTEAD huet eng Etüd am Optrag vun der Stad Esch viru kuerzem virgestallt, wou se sech och iwwert d'Kannerbetreiung geäussert hunn. Do war Folgendes ze liesen: „52% der Mütter haben keine berufliche Veränderung nach der Geburt eines Kindes vorgenommen. 48% haben entweder ihre Berufstätigkeit teilweise oder ganz aufgegeben beziehungsweise verändert. Von den Frauen, die ihre Arbeit aufgegeben haben, gaben 41% an, dass der finanzielle Vorteil der Berufstätigkeit angesichts der Mehrausgaben zu gering war. 10% dieser Frauen gaben an, dass sie keine geeignete Kinderbetreuung finden konnten. Fast zwei Drittel der Escher Haushalte, die ein Kind planen, möchten gegebenenfalls auf ein kollektives öffentliches Betreuungsangebot zurückgreifen. Zurzeit wird nur ein Drittel der unter Dreijährigen in solchen Einrichtungen betreut."

D'Kanner tëschent null a véier Joer hunn hei an der Moyenne, wa mer d'Zomm vun all de Betreiungsplaze maachen, déi disponibel sinn, d'Méiglechkeet eng op fënnef, fir eng Betreiungsplaz ze fannen. Dat heescht, mir hunn eigentlech nëmme fir all fënneft Kand eng Betreiungsplaz, déi mer an där doter Alterskategorie kënnen ubidden. Aner Länner sinn do ganz aner Weeër gaangen. An Dänemark zum Beispill, do kënne 64% vun de Kanner tëschent null a véier Joer a Betreiungsplazen opgeholl ginn.

Mir ginn och ze bedenken, datt de Käschtepunkt, virun allem och a konventionéierte Crèchen, sécherlech och an deene privaten, relativ héich ass an oft dozou féiert, datt Leit mat mëttlerem an héijem Akommes hir Kanner do éischter net aschreiwen an op aner Solutiounen zréckgräifen; wat fir d'sozial Mëschung an deene Betreiungsinstitutiounen do net onbedéngt positiv ze bewäerten ass.

Dann e Bléck op eise Steiersystem. De Steiersplitting féiert jo bekanntlech dozou, datt virun allem deen am Stot mat deem klenge Revenu méi héich besteiert gëtt, wéi wann hien eleng géif individuell besteiert ginn. Dat féiert dann oft dozou, well Fraen deelweis wéinst der Kannererzéiung aus dem Beruff ausscheede respektiv nëmmen deelzäit schaffen, datt dat dann oft d'Fra am Stot ass, déi dee méi klenge Revenu huet, an datt deen dann oft méi héich besteiert gëtt, wéi wa se individuell géif besteiert ginn, wat dann och dozou féiert, datt vill Frae soen: Ma et rentéiert sech eigentlech net, wann ech beruffstäteg ginn.

De Ceps konnt 2001 datselwecht feststellen an enger Etüd, déi «Choix des femmes luxembourgeoises» geheescht huet. Ech zitéieren: «Le système d'imposition défavorable est l'argument désindicatif principal en ce qui concerne une activité professionnelle exercée par une femme, surtout pour les ménages à haut revenu.»

De Steiersplitting féiert dann och dozou, datt all déi Koppelen - där et awer am Land net wéineg gëtt -, déi net bestuet sinn, déi awer zesummeliewe wéi wa se bestuet wären, steierlech diskriminéiert ginn. An en avantagéiert eng Rei vu Koppelen - ganz vill Koppelen, et sinn der bal 40.000 am Land -, déi bestuet sinn an awer keng Kanner zur Laascht hunn. Do muss ee sech d'Fro stellen, ob mer haut nach weiderhi wëllen eenzel Famillje formen, favoriséieren an ënnerstëtzen, oder ob et net awer Zäit wär ze soen: Déi, déi mer mussen ënnerstëtzen, dat sinn d'Kanner, an eise Steiersystem an eis aner Systemer dorobber orientéieren.

Ech wëll nach emol drun erënneren, datt duerch d'Netupassung vun der Steiertabell un d'Inflatioun ganz besonnesch och d'Mëttelschichten hei am Land belaascht gi sinn. Et huet eng considérabel Hausse vun der Steierlaascht no sech gefouert déi leschte Joren. Et sinn do ganz oft net déi kleng Revenuen, déi belaascht ginn, et sinn och prozentual manner déi grouss Revenuen, déi belaascht sinn, mä et sinn d'Famillje mat engem mëttleren Akommes, déi do iwwerproportional belaascht sinn, an ënnert deene ganz oft nach emol déi Familljen - oder an der Regel nach emol déi Familljen -, déi Kanner zu hirer Laascht hunn. Do ass et déi prozentual Augmentatioun vun der Steierlaascht duerch d'Netupassung vun der Steiertabell un d'Inflatioun zanter 2002, déi sech do wierklech bemierkbar mécht, déi déi Familljen do spieren.

Ech wëll just och hei nach emol e puer Beispiller ufëieren. Eng Famill mat zwee Kanner, déi am Mount e Revenu imposable vun 3.750 Euro huet, déi bezilt haut 2.800 Euro, amplaz vun 1.400 Euro Steieren d'Joer, déi se nach 2002 bezuelt huet. Dat heescht, bei där doter Famill mat zwee Kanner ass et carrément zu enger Verduebelung vun der Steierlaascht komm. Bei engem Revenu imposable de Mount vu 6.000 Euro, do mécht dee Plus u Steierlaascht pro Joer dann als Beispill e Montant vun 3.600 Euro aus. Och hei ass also d'Tatsaach, datt ganz vill Fraen aus dem Beruff ausscheeden, net oder nëmmen deelweis beruffstäteg sinn, well de finanziellen Intérêt do oft net ginn ass, a well et awer op där anerer Säit oft nach u Betreiungsméiglechkeete fir d'Kanner feelt.

Mir sinn dann och der Meenung, datt een eng Rei vun Instrumenter soll iwwerdenken; datt Instrumenter, déi am Laf vun deene leschte Joren a Jorzéngte geschafe gi sinn, déi mat Sécherheet hir Noutwendegkeet haten dee Moment wou se geschafe gi sinn, haut mat Sécherheet net komplett sollen a Fro gestallt ginn, mä awer mussen un nei Realitéiten ugepasst ginn. Esou zum Beispill musse mer eng Analys maachen iwwert de Congé parental. Wat huet e bruecht? Huet